

Pareltjes in het Noord-Hollands Duinreservaat

Op zoek naar de pareltjes in het Noord-Hollands Duinreservaat roept DUIN de hulp in van Hidde Posthuma, gepensioneerd duinbeheerder en kenner als geen ander van het gebied.

FRANS BUISSINK

Grote bonte specht.
Foto: René van Rossum

Als er iemand is die de mooiste plekjes aan kan wijzen in het Noord-Hollands Duinreservaat dan is het Hidde Posthuma wel. Vanaf 1983 tot dit jaar heeft hij gewerkt als beheerder van het duin van Provinciaal waterleidingbedrijf PWN, een afkorting die ook staat voor Puur Water en Natuur. Hidde is een liefhebber. Hij heeft duinwater in de aderen. Voor hem geen spanner dan natuur dan duinnatuur. Hij heeft in die jaren de grote verandering meegemaakt binnen het bedrijf PWN, dat vroeger een club van technici was die water zuiverden en het langs de kortste weg van a naar b wilden transporteren. Toen kwamen er twee gelijkwaardige directies, één voor het water en één voor het natuurbeheer. Samen met ecooloog Rienk Slings heeft hij de parels van zijn duingebied gekoesterd. "Waar ik vooral trots op ben, na al die jaren, is dat er geen meter van ons duingebied is afgeknabbeld." Hidde is mijn gids als ik hem vraag naar de mooiste plekjes in zijn duin. En met mooiste bedoel ik de echte duinnatuur, niet waar je zomaar even de benen strekt, maar waar je als fijnproever het duin voelt zoals je dat alleen daar in Noord-Holland kunt vinden.

Zonder aarzelen noemt Hidde als eerste de natte

duinvalleien achter de zeereep van het Reggers-Sandervlak en het Vogelduin, maar die zijn in het grootste deel van lente en zomer afgesloten voor publiek. Dan wordt daar gebroed. Onder andere door tapuiten. Die zijn dan eventjes belangrijker dan recreanten.

Soepel golvende naakte duinen

PWN is tamelijk streng voor haar bezoekers. De natuur komt op de eerste plaats. Zo zijn er niet te veel paden en die zijn nergens geasfalteerd, maar beklinderd, zoals het hoort in een waterwingebied. Nergens is er struinnatuur. Alleen in de bramentijd knippen de boswachters een oogje toe. Dan mag je van de paden af om te plukken. De dauwbramen die hier groeien zijn dan ook de lekkerste bramen die er zijn en moeilijk om vanaf te blijven.

Als topalternatief voor de kwetsbare duinvalleien brengt Hidde me naar de Oceaan, een duingebied langs de Van Oldenborghweg ten zuiden van de Zuidernollen. Een pad leidt ons omhoog en biedt op gepaste afstand een fascinerend vergezicht. Vanuit een bosrand laat Hidde me kijken richting zee, die door een merkwaardig gat in de zeereep (er heeft vroeger een bunker gestaan) nog net zichtbaar is. Helaas compleet met een woud van windturbines in de verte. Maar het duinlandschap is er niet minder om. Het is naakt op een dekentje van helmgras na. Inderdaad een oceaan van heerlijk golvende zandbulten die hun vormen goed laten bewonderen. Volgens Hidde een volmaakte plek om de Dingen des Levens te overwegen. Ik kan hem geen ongelijk geven. Minuten lang genieten we zwijgend van die

De Oceaan in het Noord-Hollands Duinreservaat.
Foto: Joost Bouwmeester

simpele pracht ons geschonken door bij elkaar gewaaide zandkorrels. Je zou denken: naakte duinen zie je wel op meer plekken. Maar Hidde wijst erop dat deze duinen uitzonderlijk soepel gevormd zijn. Ze zijn nergens stijl of hoekig. Al heel lang liggen ze hier ongestoord en windgestreeld. Achter het bunkergat heeft zich in de loop der jaren een prachtig golvend paraboolduin bij elkaar laten blazen.

Berenweide is nu oerwoud

Als spannende tegenhanger van dit blote duin, verrast Hidde me met een oerwoud. "Ik noem dit een oerwoud. Dat is het natuurlijk niet, maar als je het ziet, zal je zien wat ik bedoel."

Het ligt tegen Heemskerk aan en op de kaart heet het Berenweide. Maar als er al ooit een weide is geweest, is dat wel heel lang geleden. Ooit zijn deze duinen bebost geraakt en kennelijk is het nooit bij iemand opgekomen om er hakhout te planten of ze op een andere manier te exploiteren. Wellicht was het duinterrein te hobbelig. Om me te laten voelen wat hij bedoelt, brengt Hidde me via een wandelpad naar een knoepervan een eik, een typische duineik met weinig

stam, maar wel een heel dikke en met veel kroon. Naar zijn leeftijd kun je alleen maar raden. Wel weet Hidde te vertellen dat er al op kaarten van drie eeuwen terug in dit gebied grote bomen staan ingetekend.

Ook de rest van het bos wekt de indruk dat hier al heel lang een redelijk evenwichtige samenleving van allerhande soorten bomen, struiken en bodemplanten is bereikt. Op het eerste gezicht een rommeltje met veel dood hout. Rondkijkend kom je ogen te kort om de diversiteit in haar volle omvang te registreren. Opvallend is de woestheid van de kamperfoeliestruiken, die als echte oerwoudslanen zich om stammen en takken heen slingeren.

Hidde is opgeleid als bosbouwer: "Daarom weet ik wat ik zie. Er zijn hier processen aan de gang die niet van vandaag of gisteren zijn. Met typische bossoorten als uilen, spechten en haviken. Dit is echt oud bos. En daar is niet zo veel van in Nederland en daarom durf ik dit best een oerwoud te noemen."

FRANS BUISSINK IS LANDSCHAPSSCHILDER EN
NATUURPUBLICIST

